

POROČILA

SLOVENSKE FRANČIŠKANSKE PROVINCE SVETEGA KRIŽA

LETO 2015 • LXVIII • ŠTEVILKA 2

»ZAGRENJENI REDOVNIKI
ŽVEČIJO PEPEL, NAMESTO DA BI
OKUŠALI ČASTITLJIVO MILINO
KRISTUSOVE RESNICE!«

VSEBINA

Iz apostolske penitenciarije

Št. prot. 44/15.....3

Iz generalne kurije

Odlok.....4

Pismo generalnega ministra za Veliko noč - »Žena, zakaj jokaš? Koga iščeš?«.....5

Iz provincialata

Okrožnica generalnega vizitatorja

Fra Marka Mršeta, člana Frančiškanske province presvetega Odrešenika, Split.....8

Nagovor provincialnega ministra na dnevu province.....10

Iz tajništva province

Zapisnik 16. redne seje provincialnega definitorija.....11

Zapisnik 17. redne seje provincialnega definitorija.....12

Iz vzgojnih hiš

Noviciat - Zapiski iz noviciata za Poročila.....13

Juniorat - Magistrsko delo o P. Marijanu Valenčaku.....14

Iz klerikata - Frančiškanski svetniki v ljubljanski frančiškanski knjižnici.....17

Iz življenja in dela province.....17

Življenje na sveti gori.....19

10. Razstava velikonočnih pirhov.....19

Kip sv. Frančiška na Sveti Gori.....20

Razširitev »Rutarjevega« ovinka.....20

Nov podstavek za »monštranco«.....21

Pitnik.....21

Obnova restavracije pri Kraljici svetogorski.....21

Iz samostanskega življenja in drugo.....21

Novice iz kloštra ob Krki.....22

Teološki izzivi.....24

Simpozij o Frančiškovih virih.....24

Božja beseda - »Luč in življenje« za Svetega Frančiška.....25

Frančisek bere in premišlja Božjo besedo.....25

Pastoralni izzivi.....30

Mati in oče.....30

Lokalna samooskrba s hrano (Polje, kdo bo tebe ljubil?).....32

Raznoterosti

Hipokrat in Didahé (Podobnosti).....33

Nedeljsko kosilo.....34

Poročila leto 2015 (LXVIII) številka 2

Izdala: Slovenska frančiškanska
provinca sv. Križa
Prešernov trg 4
1000 Ljubljana

Ureja: br. Janez Papa
Odgovarja: p. Marjan Čuden
Redni sodelavci: p. Darko Žnidaršič,
p. Krizostom Komar,
p. Tadej Inglič

Grafična priprava: Tina Bruno, ZBF
Tisk: Demat d.o.o., Ljubljana

APOSTOLSKA PENITENCIARIJA

Št. prot. 44/15

Apostolska penitenciarija na prošnjo spoštovanega generalnega ministra reda manjših bratov s svojo apostolsko oblastjo podaljšuje za *dobo petih letih* naslednjo oblast, ki jo on po svoji presoji lahko poveri predstojnikom redovnih hiš in drugim duhovnikom svojega

reda, ki se izkažejo z znanjem in sočutjem, če imajo spovedno sodnost:

- odvezovati spokornike od vseh cenzur, to je od izobčenja in interdiktov, ki niso razglašeni niti pridržani Apostolskemu sedežu;
- odvezovati, ko obstaja opravičen razlog, od vseh zasebnih zaobljub, ki jih lahko zamenjajo, če je potrebno, za druga dela pobožnosti ali pokore, da le ne bo komu drugemu v škodo.

Kar zadeva odvezovanje od iregularnosti, ki zadene moške zaradi formalnega sodelovanja pri izvrševanju splava, se je treba, če zahteva primer, obrniti na Apostolsko penitenciarijo.

S temi oblastmi lahko prej omenjeni duhovniki delujejo samo v okviru zakramentalne spovedi in za notranje področje.

Dano v Rimu, iz palače Penitenciarije, dne 29. januarja 2015

Maurus Cardinalis Piacenza
Paenitentiaris Maior
Christophorus Nykiel
Mons. Christophorus Nykiel
Regens

FR. MICHAEL ANTHONY PERRY
GENERALNI MINISTER VSEGA REDA MANJŠIH BRATOV
IN PONIŽEN SLUŽABNIK V GOSPODU

ODLOK

V moči tega pisma
spovednikom našega reda,
ki jih je krajevni ordinarij pravilno potrdil,
z močjo reskripta Apostolske penitenciarije
z dne 29. januarja 2015
tam omenjena pooblastila
subdelegiramo
do dne 29. januarja 2020,
pri čemer ostane v veljavi, kar po pravu tudi mora ostati.

Dano v Rimu, iz Generalne kurije reda,

dne 12. februarja 2015

Fr. Aidan McGrath ofm,
a Secretis

Fr. Michael A. Perry ofm,
Minister Generalis

Pismo generalnega ministra za Veliko noč

»Žena, zakaj jokaš? Koga iščeš?«

Jn 20,15

Dragi bratje!

Gospod naj vam da svoj mir!

Veni najbolj ganljivih pripovedi o vstajenju smo skupaj z Marijo Magdaleno priče dogodkov, ki sledijo smrti, pokopu in skrivnosti praznega groba (Jn 20,1-18). Ona in najverjetneje še skupina žena, ki so sledile Jezusu, so bile tiste, ki so tretji dan zgodaj vstale „še v temi“ (v. 1) in šle obiskat grob. Medtem ko ne izvemo motiva, zakaj bi opravile to bolečo pot, bi bil razlog lahko ravno v tem, da so ona in njene tovarišice preprosto potrebovale žalovanje ob izgubi Jezusa, njihovega preminulega Učitelja in prijatelja. Ko se približa grobu, je pretresena, ko ugotovi, da je bila skala, ki je zastavljala vhod v grob, že odstranjena. Nemudoma odhiti do hiše, v kateri se skrivata Peter in 'ljubljeni učenec', da ju obvesti, da so vzeli Jezusovo telo iz groba in „ne vemo, kam so ga položili“ (v. 2).

Prav *odsotnost* telesa križanega vznemiri Marijo Magdaleno, odsotnost, ki jo pretrese, zmede in izziva, pa ne samo nje, ampak tudi Petra in učence.

Naša pripoved se nadaljuje s prihodom Petra in 'drugega učenca' k praznemu grobu. V nasprotju z drugimi Peter ne odlaša in ne čaka pred grobom, da bi si belil glavo s tem, kaj bo našel. Peter vstopi in vidi le povoje in prtič, ki je bil položen na Jezusovo glavo. Razen teh ostankov blaga ni niti sledu o telesu; grob ostaja prazen, brez življenja. Ko vstopi 'drugi učenec', tudi on opazi isto kot Peter. Pripoved pa poudari, da je on „videl in veroval“ (v. 8). Kaj je on videl, česar nista videla Peter in Marija Magdalena? Šele v naslednjem poglavju evangelija (Jn 21,7) postane jasno, da 'drugi učenec' predstavlja model učenca, tistega, ki popolnoma zaupa Jezusu, obljubljenemu Mesiju. Vera, ki jo pokaže, je posledica njegove bližine z Jezusom, intimnosti, ki jo deli z Gospodom, intimnosti, h kateri smo vsi povabljeni.

Pripoved se znova posveti osebi Marije Magdalene, ene izmed učencev, ki je zvesto stala ob Jezusu med grozljivim križanjem. V nasprotju s Petrom in drugimi možmi, ni zbežala pred križem, ki ponižuje in razčloveči. Ostala je tam pri Jezusu, skupaj z dvema drugima Marijama iz evangelija, Jezusovo materjo in njeno sestro, ki ji je tudi bilo ime Marija. Tako je Marija Magdalena prikazana kot oseba velike vere, globoke čustvenosti, ženska, ki v Jezusu prepozna razodevajočo skrivnost Boga, ki deluje v svetu. Prav ona stoji pred grobom in objokuje Učiteljevo smrt ter objokuje njegovo *odsotnost* v njenem življenju in življenju drugih učencev. Če je telo preminulega prisotno, obstaja vsaj neka manjša tolažba, ki prihaja od tega, da vemo, kam je telo položeno in kam lahko greš, da žaluješ za izgubo, in te živi spomin na preminulega opogumlja. Prazen grob ogroža tudi to priložnost za žalovanje in spominjanje.

Tudi ko je tam stala odrevenela od joka, svojih oči ni odvrnila od groba. Morda se je še vedno oklepala upanja, da bo še enkrat ugledala ranjeno in strto telo svojega Učitelja in Gospoda. Morda ni mogla zavreči upanja, da bi znova videla Jezusa v času svojega življenja in ne samo v nekem oddaljenem času po vstajenju pravičnih ob koncu vekov. Morda Marija Magdalena predstavlja pogum in predrznost nekoga, ki ne dovoli, da bi ga poraz in uničenje, zmeda in praznina izgube in groba oropali upanja, ki ga je naslonila na Jezusa.

Vstajenje, Jezusovo prikazovanje v Janezovem evangeliju se nikoli zgodi v samotni. Ko Marija vsa v solzah stoji ob grobu, se skloni in ugleda dve angelski bitji na kraju, kamor so položili Jezusovo telo. Grob ni več prazen; napolnjen

je z prisotnostjo Boga v obliki dveh angelskih bitij. Z Marijo začneta pogovor, da bi ji pomagala odkriti pomen njene žalosti in strahu. „Mojega Gospoda so odnesli in ne vem, kam so ga položili.“ (v. 13) Ravno preko svojega odkrivanja žalosti in strahu se lahko znova s telesom obrne h Gospodu Jezusu, četudi se ne zaveda, da on stoji poleg nje: Jezus pa ne ostaja v tišini. Sprejme njeno trpljenje in žalovanje. Odpre ji prostor, kjer lahko izrazi svoje težave in zmedenost. Kot je Jezus že storil z učenci, tudi Marijo povabi, naj imenuje, 'koga' išče. Pri veri ne gre za učenje na pamet naukov ali načel, ampak bolj za prihajanje v prisotnost osebe: Jezusa. Kakor sta nas papež Benedikt XVI. in papež Frančišek opomnila, vera vsebuje *osebno srečanje z živim Gospodom življenja, Jezusom* (prim. *Bog je ljubezen; Veselje evangelija*)! „Kdor tvega, tega Gospod ne razočara,“ pravi papež Frančišek. „Kadar kdo stori majhen korak naproti Jezusu, odkrije, da je Jezus že pričakoval njegov prihod z odprtimi rokami.“ (*Veselje evangelija*, 3)!

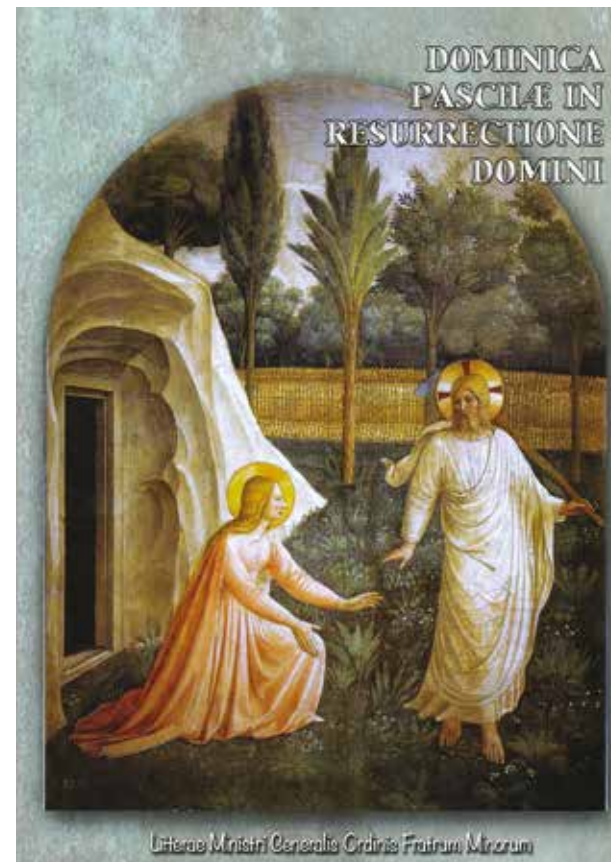
Naš oče in ustanovitelj sveti Frančišek je tudi doživel, kar so doživeli Marija Magdalena in ostali učenci. Prav to veselo srečanje z Gospodom življenja je povzročilo, da kar prekipeva od veselja in slavljenja v svojem Pismu vsem kristjanom:

„O kako svetega, slavnega, lepega
in ljubeznivega ženina imamo!
O kako svetega in ljubkega,
dobrotnega in ponižnega,
miroljubnega in prijetnega,
ljubeznivega in nad vse zaželenega
brata in sina imamo, takšnega,
ki je dal življenje za svoje ovce
in je prosil Očeta za nas.“ (2 FPKr 55-56)

Prav tako veselo srečanje je tudi za Marijo v velikonočnem evangeliju. Pokaže, da je pripravljena tvegati, da bi zaupala vstalemu Gospodu Jezusu in da bi se zavedla, da jo je on že čakal. Čakal je na trenutek, ko bi bila spet svobodna, osvobodjena strahu, zmedenosti, nezaupanja in katerekoli druge ovire, svobodna, da dovoli Jezusu, da jo objame in jo povede proti Božjemu kraljestvu. Marijin odgovor na Jezusovo vprašanje je jasen: „Ti, Gospod, si tisti, ki ga želim ljubiti z vsem srcem, z vso dušo in vso močjo.“ (prim. 5 Mz 6,5). Marijina istovetnost učenke je nemudoma potrjena. Jezus jo pooblasti, da postane misijonarska učenka, poslana, da podeli svetu Gospodovo dobroto.

Moji bratje, življenje Marije Magdalene je bilo prenovljeno prav iz osebnega srečanja z vstalim Gospodom življenja. Jasno je, da je bila Marija ženska globoke vere in stanovitosti. Prav njena vera ji je omogočila, da gre iz svojega običajnega območja izkustva, da se sooči z odtujujočimi silami smrti in brezsmiselnosti ter znova odkrije živo, ljubečo in zvesto prisotnost Jezusa, njenega ljubljenelega Gospoda. Vera je dala Mariji Magdaleni – in lahko nudi tudi nam – potrebnega poguma, da se zoperstavi zlu, krivici, izkustvu političnega in socialnega zatiranja, ki razčloveči, ter celo smrti sami in tam naznani pred Bogom in človeštvom, da ljubezen premaga vse zlo, da odpustanje premaga vsako maščevanje in upanje premaga vse grožnje in strahove.

Velikonočna vera nam kaže osebo Jezusa, prenovitev našega odnosa z njim, in tako vzame zlu, smrti in občutku osamljenosti njihovo moč, da bi nas oropali upanja, ljubezni in veselja. Vera nas prestavi preko območja, v katerem bi lahko razumeli, upravljali ali celo poskušali nadzorovati stvari in dogodke, ki se dogajajo okoli nas in v samem našem življenju. Prav preko izkustva osebe Jezusa – vere vanj – se naša obzorja razširijo preko meja kraja in časa. „Vsakokrat, ko se skušamo vrniti k izviru (Gospodu Jezusu) in ponovno pridobiti izvirno evangelijsko svežino, se pokažejo nove poti ...“ (VE, 11). To je moč ljubezni, ki se sprosti skozi vstajenje.

V tem letu posvečenega življenja se med seboj ponovno spomnimo kot bratje in manjši, da smo – kakor Magdalena, kakor Frančišek, Klara in neštivilni frančiškanski svetniki in svetnice pred nami – bili poklicani k isti veri, stanovitosti in deleženju v Jezusovem evangelizacijskem poslanstvu. Poklicani smo, da pridigamo, čemur smo mi sami bili priče – in kar pričujemo – v svojem življenju, namreč temu, da Jezus Kristus živi. Vstal je od mrtvih! Ljubezen, usmiljenje in upanje sta zmagala v temi! Aleluja! Prav zaradi Jezusovega vstajenja lahko sprejmemo svoj evangelijski, popotniški, posvečen način življenja kot možje evangelija, poslanci sprave ter nosilci luči in življenja, kamorkoli nas vodi Jezus Gospod.

Ne imejmo ne strahu ne skrbi niti obžalovanja. Bog nam pripravlja romanje proti prihodnosti, romanje, ki poteka v Božjem Duhu, ki je dejanski generalni minister reda, in po njem. Ne glede na to, s čim se bo red soočal v tem času, smo poklicani, da iščemo samó Božje obličje, njegovo ljubezen in njegovo voljo za naše življenje. „To je to trajno hrepenenje vašega srca, temeljni kriterij, bodisi pri majhnih korakih vsakdanjega življenja, bodisi za najpomembnejše odločitve.“ (Benedikt XVI., Pridiga na svetovnem dnevu posvečenega življenja, 2. 2. 2013). Prav to trajno hrepenenje je omogočilo Mariji Magdaleni, da je spoznala Gospodov glas v vrtu novega stvarjenja. Prav za to trajno hrepenenje se morava jaz in ti prizadevati, da ga hraniva in ohranjava živega v najinih srcih in v srcih naših bratov. Naj vsi vstopimo v duha generalnega kapitlja 2015 prav s tem trajnim hrepenenjem, da bi videli Božje obličje. Drug drugega, vse človeštvo in vse stvarstvo naj povabimo, da bi spoznali in slavili življenje, ki priteka iz Vstalega.

Vam vsem želim blagoslovljeno in veselo Veliko noč! Posebni pozdravi našim sestram klarisam in sestram konceptionistkam.

Bratski pozdrav.

Rim, 22. marec 2015

Fr. Michael Anthony Perry, OFM
generalni minister in služabnik

Fr. Michael Anthony Perry

Št.: 60/2015
Datum: 25. maj 2015

OKROŽNICA GENERALNEGA VIZITATORJA

FRA MARKA MRŠETA, ČLANA FRANČIŠKANSKE
PROVINCE PRESVETEGA ODREŠENIKA, SPLIT

Vsem bratom Slovenske frančiškanske province svetega Križa

Dragi bratje!

Generalni minister reda manjših bratov br. Michael A. Perry me je na seji generalnega definitorija dne 10. 3. 2015 imenoval za generalnega vizitatorja vaše Province svetega Križa. Predsedoval bom tudi na provincialnem kapitlju in na kapitularnem kongresu (prot. 105497/S 077-15). Dekret sem dobil v petek, 21. 5. 2015, in imenovanje sprejel v duhu razpoložljivosti in služenja, saj verujem, da bom opravil zaupano nalogo z Božjo pomočjo in na priprošnje našega ustanovitelja sv. Frančiška. Bratje, pričakujem vašo pomoč in podporo ter vas vabim, da v svoje molitve vključite moje delo in vse, kar bo zahtevala ta odgovorna služba, vse za skupno dobro.

V duhu omenjene razpoložljivosti se zavedam odgovornosti, ki jo s seboj prinaša ta služba, pa tudi naloge, ki jo moram opraviti, in se veselim izvrstne priložnosti spoznavanja vaše province. S spoštovanjem si kličem v zavest vse člane vaše province, vse brate, ki s svojim življenjem, delom in pričevanjem sestavljate kamenčke čudovitega mozaika, vaše province. Zaradi tega je pomembno, da se s hvaležnostjo spominjamo preteklosti, z zanosom živimo sedanjost in se z zaupanjem odpremo prihodnosti.

Gospod nam daje čas in priložnost, da osebno in skupno pregledamo in poglobimo svojo frančiškansko karizmo, da preverimo svojo sedanjo hojo za Gospodom ter v danih okoliščinah potrdimo svojo frančiškansko identiteto.

Obhajanje provincialnega kapitlja tako od bratov zahteva osebno pripravo, razmislek o prehojeni poti od zadnjega kapitlja, poudarjanje pomembnosti sedanjega trenutka in odprtosti novim načrtom za prihodnost v skladu z Vodilom sv. Frančiška in določili splošnega in posebnega prava ter drugih cerkvenih dokumentov in dokumentov reda manjših bratov.

Pomembni napotki:

Posebni statuti Slovenske frančiškanske province sv. Križa (čl. 76-80) naročajo, da se **predlaganje** za službo provincialnega ministra izvrši v enem krogu. Vsak brat s slovesnimi zaobljubami predlaga

tri (3) kandidate. Glasovnice z oznako »**za vizitatorja**« naj bratje do vključno **7.1.2016** pošljejo na naslov provincialata v Ljubljani, Prešernov trg 4.

Po preštetju glasovnic predlogov za službo provincialnega ministra rezultate predlaganih kandidatov generalni vizitator pošlje na generalno kurijo v potrditev treh kandidatov. Potem ko generalna kurija potrdi tri kandidate, sledi postopek za **volitve** provincialnega ministra. Vsi slovesno zaobljubljeni bratje lahko **volijo**. Opozarjam vse brate, da vsak volivec lahko izbere samo enega od trojice predlaganih, ki jih je potrdil generalni definitorij (prim. PS čl. 78, §1). Glasovnice pošljite **do vključno 7.3.2016** na naslov provincialata v Ljubljani, Prešernov trg 4, z oznako: »**za vizitatorja**«. Glasovnice bodo odprte na kapitlju na dan volitev (prim. PS čl. 78, §3).

Vsi slovesno zaobljubljeni bratje province, razen tistih, ki so že po pravu člani kapitlja (13), izberejo odposlance (14) po predpisih *Posebnih statutov* (čl. 68-69). Glasovnice za deputate z oznako »**za vizitatorja**« pošljite na provincialat v Ljubljani, Prešernov trg 4, **do vključno 7.1.2016**.

Kanonično generalno vizitacijo bom začel 19.10.2015 po priloženem razporedu. Verjetno se boste vprašali, bratje, zakaj se vizitacija začne tako zgodaj v primerjavi z običajno prakso. Eden od glavnih razlogov takšnega razporeda vizitacije je v mojih obveznostih na fakulteti, saj sem moral uskladiti čas, ki ga potrebujem za vizitacijo in za predavanja, ki jih moram opraviti. Pozitivna posledica zgodnejšega začetka vizitacije je tudi obilica časa za pripravo kapiteljskih tem in samega kapitlja, ki se bo odvil v tednu po Veliki noči. Prosim vas, da sprejmete te razloge, in hvala za razumevanje.

Od začetka vizitacije 19.10.2015 do sklepa provincialnega kapitlja naj se pri jutranji in večerni molitvi doda prošnja za uspeh vizitacije in kapitlja, lahko pa se izbere tudi druga primerna molitev.

V prilogi te okrožnice je naveden popis knjig, ki jih je treba pripraviti za pregled ob kanonični vizitaciji.

Dragi bratje, upam in prosim Gospoda, da bi delo, ki je pred nami, uspešno končali, za kar pa je potrebno sodelovanje vseh bratov. Vnaprej se vam zahvaljujem!

Priporočam se vam v molitev, sam pa bom v svojih molitvah izročal vaše delo in vztrajnost v

iskanju Božje volje, da bi Gospod uresničil svoje načrte z vašo provinco.

Veselim se srečanja z vsakim izmed vas. Naj vas Gospod blagoslovi in vas varuje!

V Splitu, 25. 5. 2015

Mir in vse dobro!

Marko Mrše
fra Marko Mrše
generalni vizitator

RAZPORED GENERALNE VIZITACIJE SLOVENSKE FRANČIŠKANSKE PROVINCE SVETEGA KRIŽA

NOVA ŠTIFTA:	19. 10. 2015
SVETA TROJICA:	20. 10. 2015
MARIBOR:	21. – 22. 10. 2015
NAZARJE:	9. – 10. 11. 2015
KAMNIK:	11. 11. 2015
NOVO MESTO:	12. – 13. 11. 2015
BREZJE:	23. – 24. 11. 2015
LJ-ŠIŠKA:	25. 11. 2015
LJ-BEŽIGRAD:	26. 11. 2015
LJUBLJANA:	27. 11. 2015
LJ-VIČ:	30. 11. – 1. 12. 2015
LJ-CENTER:	2. – 4. 12. 2015
SVETA GORA:	7. – 8. 12. 2015
NOVA GORICA-KOSTANJEVICA:	9. – 10. 12. 2015
KOPER:	11. 12. 2015
POPIS KNJIG ki jih je treba pregledati ob generalni vizitaciji:	
❖ knjiga z osebnim staležem članov hiše	
❖ nekrologij	
❖ knjiga obveznih maš (za pokojne brate)	
❖ knjiga oznanjenih in neoznanjenih maš	
❖ knjiga provincialnih in generalnih vizitacij	
❖ knjiga zapisnikov krajevnih kapitljev in diskretorialnih sej	
❖ inventarni zapisnik, ločen za cerkev, hišo in župnijo	
❖ oznanilna knjiga hišne cerkve, ki ni župnija	
❖ knjiga odličnih gostov	
❖ samostanska kronika	
❖ finančno knjigovodstvo	

Nagovor provincialnega ministra na dnevu province

Zelo pomembno je, da svoje razmerje z ljudmi in Bogom doživljamo v veselju. Veselje pokaže, da nas Bog ne utesnjuje, da nam ne greni življenja, ampak nam daje trdnost in pogum. Sv. Frančišek pravi, da je popolno veselje, če se ne jeziš zaradi krivice, ki ti jo je nekdo storil. To je sporočilo zgodbe o popolnem veselju, ki jo je povedal br. Leonu pri Porciunkuli. Poleg tega najdem vsaj še dva razloga za nenehno veselje sv. Frančiška in prvih bratov: da so premagali sebičnost in da so želeli biti svobodni, zato so se zaobljubili uboštvu. Srce, ki je svobodno je veselo.

Vedrina srca je zanesljiv prepoznavni znak Božje bližine. »Bog ljubi vesele ljudi, ugajajo mu. Kdor je vedno žalosten, je v nevarnosti, da bo delal zlo. Žalosti Sv. Duha, ki je bil vendar človeku dan kot dobri Duh. Molitev žalostnega človeka nima moči, da bi se dvignila do Božjega prestola, kajti žalost sedi v njegovem srcu. Vrzi torej žalost iz svojega srca in imel boš življenje pri Bogu!« pravi Hermov Pastir. Phil Bosmans pa je še odločnejši: »Veselje je zdravo. Ali se te plati svojega zdravja dovolj zavedaš? Vse tvoje silne skrbi ti gubajo srce in kaj kmalu ti zarišejo gube tudi v obraz. Veselje sprošča. Veselje te rešuje pretirane resnosti. Veselje je najboljša kozmetika za zunanost in najboljše zdravilo za tvojo notranjost. Z radostjo si pridobiš občutek za stvari, znaš presoditi njihovo medsebojno razmerje in kolikšen je njihov pomen. Veselje vpliva na ljudi okrog tebe. Veselje zmanjšuje napetosti in suši solze. Osvobaja te tesnobne resnosti problemov, ki težijo kot svinec, osvobaja te dušeče vsakdanjosti. Veselje – najboljše zdravilo zastrupljanju duha in srca. Odstranjuje ovire na poti k nesluteni življenjski radosti. Kaj je izgubljeni dan? To je dan, ko se nisi razveselil!«

Všeč so mi duhoviti, vedri bratje. S smehom si pokazemo, da se imamo radi. Tisti, s komer se ne moreš smejati, ti najbrž ne ustreza ali pa ga celo ne preneseš. Zdravo bratstvo je tisto, ki se zmore smejati.

Veselo bratstvo postavlja Boga v središče. Brez molitve naše skupnosti ne morejo biti radostne. Če zanemarjamo molitev, se Bog vse bolj oddaljuje in nazadnje se spremni v pojem. Če ne molimo blagodejna Jezusova prisotnost izgine, njegova podoba otrpne. V resnični molitvi najde-

mo veselje, ne samo nad Bogom, ampak tudi nad ljudmi. Sv. Terezija Deteta Jezusa: »Ko ljubim, čutim, da sam Jezus deluje v meni. Čim bolj sem z njim združena, tem bolj ljubim vse sestre.« Molitev je studenec, iz katerega vre veselje srečanja z Gospodom, je ogenj proti mrazu brezbriznosti, brezvoljnosti in hladnih odnosov. Ko molimo, se naše srce osvobodi tolikih odpadkov.

»Zagrenjeni redovniki žvečijo pepel, namesto da bi okušali častitljivo milino Kristusove resnice«, pravi papež Frančišek. Za nas, ki smo se posvetili Bogu, je vera vir veselja. Vedrina srca je zanesljiv prepoznavni znak Božje bližine. Bog ljubi vesele ljudi, ugajajo mu. »Veselje v Gospodu je naša moč«, pravi prerok Nehemija. Veselje je najlepše oznanilo proti naveličanosti, vdanosti in žalosti. Veselje je edino in učinkovito sredstvo proti pregorelosti.

Premiki v smeri upanja in veselja se zgodijo, ko se začnemo spraševati, ne kaj zmoremo, ampak v kaj verjamemo? Ali verjamem v moč Besede? Ali verjamemo v logiko pšeničnega zrna, v metodo drobnih korakov, v svetost, ki je v tem, da znamo delati majhne stvari z veliko ljubeznijo? Ali verjamemo v delovanje Svetega Duha? Ali verjamemo, da samo v Kristusovi smeri leži resnica in odrešenje? Ali verjamemo v zmago dobrega, ali verjamemo, da je veselo oznanilo veselo zaradi upanja, ki ga prinaša? Ali verjamemo, da vera prinaša držo zahtevnosti in duha delavnosti? Ali verjamemo v novo nebo in novo zemljo...?

Bratje, bodite ljubezen v srcu Cerkve na odrešen, vesel način, pri tem naj vam pomaga t. i. blagoslov veselja:

Naj vas blagoslovi Gospod.
Vaše noge naj blagoslovi z nemirom apostolov,
vaše roke z močjo razdajanja,
vaši dlani z nežnostjo Božjega Sina,
vaše oči z nasmehom odrešenja,
vaša ušesa z glasbo večnosti,
vaš nos z vonjem lepote,
vaša usta z navdušenjem oznanjevalca,
vaše srce z radostjo poklicanega in izbranega.
Tako naj vas blagoslovi Gospod!

Amen.

p. Marjan Čuden, provincialni minister

IZ TAJNIŠTVA PROVINCE

Št.: 46/2015
Ljubljana Vič, 7. april 2015

Zapisnik 16. redne seje provincialnega definitorija

Šestnajsta redna seja provincialnega definitorija je potekala 7. aprila 2015 v samostanu naših bratov na Viču v Ljubljani. Začela se je ob 9.30 uri, udeležili pa so se je provincialni minister p. MARIAN ČUDEN, vikar province p. AMBROŽ MUŠIČ, definitorji province p. BERNARD GOLIČNIK, p. MARIAN ČUK, br. MIRAN ŠPELIČ, p. PEPI LEBREHT, in p. ANDRAŽ ARKO ter tajnik province br. JANEZ PAPA. Sejo smo pričeli z molitvijo v kapeli, ki jo je pripravil p. Marjan Čuden.

Sprejem zapisnika in pojasnila

Zapisnik je bil sprejet. Sledilo je nekaj pojasnil k zadnjemu zapisniku.

Generalni vizitator

Generalni definitorij je za generalnega vizitatorja imenoval fra Marka Mršeta iz splitske province.

Pripraviti je treba časovnico potrebnih postopkov glede volitev provincialnega ministra in deputatov kapitlja.

Slovesne zaobljube br. Boštjana Horvata

Najprej sta bili predstavljeni poročili magistra in vzgojnega sveta, sledilo pa je tudi mnenje hišnega kapitlja iz Centra. Definitorji so predstavili tudi svoje poglede na kandidata in nato glasovali o pripustitvi k slovesnim zaobljubam.

Dopisi

Duhovniško bratstvo FSR prosi za duhovnega asistenta. P. Zdravko Jakop je sprejel to službo.

Svet za gospodarske zadeve

Obravnavali smo nekaj prošenj naših hiš za finančno pomoč pri različnih investicijah in obnavah.

Prihodnji seji bosta v torek 5. maja 2015 ob 9.00 na Viču v Ljubljani in 23. junija 2015 pa na Viču.

Sejo smo sklenili s kosilom ob 12.30 uri, za katerega se viškemu bratstvu lepo zahvaljujemo.

br. Janez Papa
tajnik province

Št.: 55/2015
Ljubljana Vič, 7. maj 2015

Zapisnik 17. redne seje provincialnega definitorija

Sedemnajsta redna seja provincialnega definitorija je potekala 7. maja 2015 v samostanu naših bratov na Viču v Ljubljani. Začela se je ob 9.30 uri, udeležili pa so se je provincialni minister p. MARJAN ČUDEN, vikar province p. AMBROŽ MUŠIČ, definitorji province p. BERNARD GOLIČNIK, p. MARJAN ČUK, br. MIRAN ŠPELIČ, p. PEPI LEBREHT, in p. ANDRAŽ ARKO ter tajnik province br. JANEZ PAPA. Sejo smo pričeli z molitvijo v kapeli, ki jo je pripravil p. Ambrož Mušič.

NOVICIAT

Zapiski iz noviciata za Poročila

Slovenska frančiškanska provinca se lahko letos veseli tudi zaradi razmeroma „polnega“ noviciata. Pa ne, da bi si novince domisljala, da sva kaj posebnega – Bog ne daj – res pa je, da imamo letos izmed vseh moških redovnih skupnosti v Sloveniji samo frančiškani sploh noviciat. Da bi vas vse spodbudila k prebujanju še večje odgovornosti za nove poklice v prihodnosti (drugo leto noviciata žal ne bo, ker ni nobenega postulanta) pošiljava nekaj utrinkov našega noviciškega časa na Sveti Gori.

V času od zadnjega javljanja se je zgodilo marsikaj. Tesna vpetost v življenje samostana se kaže na vseh ravneh; od sodelovanja pri zidanju in obdelovanju »Hadrijanovih plantaž« pa vse do slovesnega bogoslužja v baziliki. Križevi poti s Prevala so tudi letos minili v znamenju lepega obiska in sončnega vremena; nekaj sonca in luči je prinesla tudi letošnja prva vizitacija novega provinciala. Velik dogodek za naše bratstvo je bil tudi dan province na katerem smo z velikim veseljem sprejeli vse brate in tudi ljubljanskega nadškofa p. Staneta, da smo skupaj lahko proslavili 450. obletnico prihoda prvih manjših bratov na Sveto Goro (1565). Da pa nas ne bi zaposlovala

samo skrb za zunanjo dejavnost ter da se vendarle ne bi izgubila ločnica med samostanskim bratstvom in noviciško skupnostjo se trudimo, da si vzamemo čas drug za drugega. Tudi v ta namen smo se kot vsa zadnja leta odpravili skupaj z vsemi novinci naše južnoslovanske konference *ad fontes*, v Assisi. V tednu od 21. do 26. 4. nas je vsega skupaj 37 novincev in 8 magistrov obiskalo kraje začetkov frančiškanstva; nekateri prvič, nekateri osmič, devetič – a je bilo zagotovo za vsakega izmed nas nekaj posebnega doživeti umbrijski biser na južnoslovanski način. Karkoli že to pomeni; pojmi, kot so sproščenost, humor, neposrednost, veselje, preprostost lahko nakažejo smer.

Vroče poletje je prišlo, dela ne manjka, romarska sezona je na vrhuncu; prav tja pa prihaja tudi to noviciško leto. Se priporoča za vašo molitev, kot pogosto pravi papež Frančišek, ker sva je potrebna. Dobrodošli na Sveti Gori.

br. Alen Ušaj
br. Jan Dominik Bogataj

Sprejem zapisnika in pojasnila

Zapisnik je bil sprejet.

Išče se še kandidata za tajnika – voznika generalnega vizitatorja. Predlagan je bil br. Marijan Cvitak.

Na dopisni seji je bilo sprejeto, da lahko p. Christian in br. Ambrož Požun potujeta v Sveto deželo.

Pogovor o plenarnem svetu province

Glede PSP naj se zapisnik čim prej pripravi in pošlje članom PSP.

Provincialna vizitacija 2015

Provincialni minister je predstavil izsledke vizitacije po hišah.

Dopisi

- Obravnavali smo nekaj prošenj hiš glede pomoči.
- P. Ciril Božič je postal vikar za migrante v Avstraliji.

Razno

- Prevzem urejanja Brata Frančiška: Uredništvo prevzame br. Janez Papa.
- Datum prvih obljub: naj ostane 8. september popoldne.

Prihodnja seja bo v torek, 23. junija 2015, na Viču.

Sejo smo sklenili s kosilom ob 12.30 uri, za katerega se viškemu bratstvu lepo zahvaljujemo.

br. Janez Papa
tajnik province

JUNIORAT

MAGISTRSKO DELO O P. MARIJANU VALENČAKU

Naš (zaenkrat še začasno zaobljubljeni) brat Boštjan Horvat je 23. 4. 2015 zaključil študij na Teološki fakulteti v Ljubljani z magistrskim delom Duhovni lik p. Marijana Valenčaka. Delo predstavlja prvi celoviti prikaz življenja in delovanja p. Marijana. Poleg njegovih besedil, predvsem iz časa njegove predstojniške službe, so v delu zbrana in predstavljena tudi pričevanja o njegovem krepostnem življenju, zglednem redovniškem življenju in duhovniškem služenju – še zlasti v spovednici in v času pogumnega prenašanja trpljenja v zaporih. Posebej je še predstavljen pregled spominske knjige ob njegovem grobu v cerkvi Marijinega oznanjenja na Tromostovju v Ljubljani, s poudarkom na zadevah, v katerih se mu ljudje najpogosteje priporočajo.

Mentor, profesor dr. Anton Štrukelj, je o delu br. Boštjana zapisal: »Kandidat je v svojem magistrskem delu predstavil življenje in delovanje p. Marijana Valenčaka kot frančiškana in duhovnika, zlasti kot spovednika. Kandidat Boštjan

Horvat je skrbno zbral in ovrednotil gradivo o patru Marijanu Valenčaku ter pregledal njegove zapise in knjigo spominov, v katero obiskovalci ob grobnici vpisujejo svoje prošnje in zahvale. Dodal je tudi pomembno pričevanje božjega služabnika prof. dr. Antona Strleta. V opombah je navedel glavne podatke o osebah in dogodkih, ki so omenjeni v besedilu. Magistrsko delo o p. Marijanu Valenčaku je kamenček v mozaik zvestih Kristusovih pričevalcev, ki so že pri Bogu, kakor upamo, ter vzor krščanskega življenja predvsem redovnikom in duhovnikom. Hkrati pa je magistrsko delo hvaležen spomin nanj ob petnajsti obletnici njegove smrti.«

Nenazadnje pa je magistrsko delo hvaležen spomin na p. Marijana in spodbuda, da bi Slovenska frančiškanska provinca sv. Križa morda začela postopek za njegovo beatifikacijo – če je taka božja volja.

p. Andraž

IZ KLERIKATA

Bratje v začetni vzgoji smo skupaj z magistrom z veliko vnemo nadaljevali z »mini misijoni«. V aprilu smo obiskali župniji Ki-

sovec in Šentlambert, v maju župniji Blagovica in Šentožbolt in našo Novo Štifo, v juniju pa Šempeter pri Novi Gorici in Spodnjo Idrijo.

Frančiškanski svetniki v ljubljanski frančiškanski knjižnici

Dne 28. marca smo imeli srečanje staršev. Začeli smo ga s sveto mašo, ki jo je daroval provincialni minister p. Marjan Čuden. Pokazali smo jim samostanske prostore in obnovo

fresk v cerkvi na Tromostovju ter jim predstavili naše delo ob letošnjih filmčkih in jih posladkali z našimi čokoladnimi kolački.

Zbral: br. Boštjan Horvat

Na dnevu province 15. aprila na Sveti Gori je vsak brat prejel svoj izvod knjige *Serafska nebesa*, ki jo je pripravila generalna prokuratura, prevedel p. Stane Zore, in to tik pred selitvijo na drugi breg Ljublanice, izdala pa Založba Brat Frančišek. V njej so hagiografsko predstavljeni vsi blaženi in sveti iz našega reda. Skoraj dvesto imen je v kazalu, med njimi tudi bl. Odorik iz Pordenona, ki je bil našega rodu, in bl. Julijan iz Bal v Istri. Zajeten obseg preko 400 strani priča, da gre za velik bralni zalogaj.

Ko pa je v Sloveniji 23. aprila nastopila noč knjige – ne, ne gre za nič tragičnega, ampak za vrsto dogodkov, ki želijo promovirati branje med nami – smo se dogodkom pridružili tudi ljubljanski

frančiškani in organizirali javno branje iz te knjige v naši knjižnici, ki smo jo po večerni maši za hip odškrnili za javnost. Vseh se nas je v njej nabralo enainpetdeset. Več bi nas že težko prišlo noter brez nagnetenosti. Po pozdravu brata knjižničarja in ravnatelja ZBF ter predstavitvi knjige so bratje z začasnimi zaobljubami v somraku in med mističnimi meglicami s knjižničnih galerij prebrali vsak po eno hagiografijo, in to kar v prvi osebi, udeleženci pa so zbrano prisluhnili v parterju.

Dogodek, ki je trajal slabo uro je bil zelo lepo sprejet in ga bo treba verjetno ob letu osorej ponoviti.

br. Miran, knjižničar in ravnatelj ZBF

ŽIVLJENJE NA SVETI GORI

10. RAZSTAVA VELIKONOČNIH PIRHOV

Razstava velikonočnih pirhov je bila od 28. marca do 12. aprila 2015 v Frančiškovi dvorani na Sveti Gori. Na odprtju je sodeloval otroški pevski zbor iz župnije Šempas pod taktirko Jožice Klanjšček.

Priložnostni nagovori je imel gvardijan p. Pepi Lebreht. Predstavitev velikonočnih pisanic in običajev iz Bele krajine je imela Justina Doljak.

Program pa je povezovala Anica Pavlin. Razstava je bila lepa in pestra v svojih prispevkih. Obiskovalce so se je v lepem številu z zanimanjem udeležili. Prostovoljci so opravili stalno dežurstvo.

Po zimskem premoru je zopet odprt Marijanski muzej, v katerem imamo odslej nova povzetka o Sveti Gori v italijanščini in angleščini.

KIP SV. FRANČIŠKA NA SVETI GORI

Ob 500-letnici (1514 – 2014) slovenske frančiškanske province Svetega križa nam je v juliju 2014 *frančiškanski samostan Strunjan* podaril kip *svetega Frančiška Asiškega*, izdelanega iz inox žice. Kip je nastal po »gori« prebranih knjig in pod marljivim delom s krvjo obarvanih komolcev in spretnih prstov umetnice-kiparke Katje SMERDU. Kip stoji na podstavku v obliki križa, kar govori, da je sv. Frančišek hotel vedno in vse življenje duhovno, notranje zreti skrivnost Božje ljubezni in odrešenja, ki se je v ubogem in ponižnem Kristusu razodela prav v križu in se je ta pot izničenja in razlaščenja samega sebe, da bi izpolnil Očetovo voljo (kar je bila njegova vsakodnevna hrana (prim. Jn 4,34)) za Kristusa začela z učlovečenjem, za sv. Frančiška pa z *odpovedjo vsemu zemeljskemu bogastvu* njegovega očeta Petra Bernardoneja, ko se je simbolično slekel na asiškem trgu pred navzočimi, svojim očetom in škofom. Slednji ga je s škofovskim plaščem pokrtil in tako simbolično pokazal, da ga Cerkev sprejema pod svoj plašč, okrilje, zaščito in da bo lahko v njej nadaljeval z ubogim, razlaščenim življenjem ljubezni in odrešenja. Na razlastitev svetlu in obogatitev s Kristusom spominja sv. Frančišku bistveno drag izrek: *DEUS MEUS ET OMNIA – MOJ BOG IN MOJE VSE*. Razlaščen, slečen od zemeljskega bogastva, je postal prosojen za lepoto Božjega bogastva, Njegovega stvarstva (ki ga lahko skozi kip tudi mi zremo, občudujemo, se naredimo prosojne za Božjo navzočnost in modrost). Oče je odslej viden v Frančiškovem življenju, on sam pa je postal most med nebom in zemljo, zato v postavitvi simbolično povezuje s pogledom na Julijce nebo in zemljo. S svojo držo telesa in rok je sv. Frančišek usmerjen proti baziliki, kjer kraljuje evharistično navzoči Gospod in Njegova Mati Marija, ki že od l. 1539 tukaj deli svoje milosti. Osvobojen, slečen minljivega bogastva, je torej sv. Frančišek vedno v duhu in resnici obrnjen proti neminljivi ljubezni in življenju, ki sta največje bogastvo, najvišje dobro in ki ju nikoli več noče izgubiti izpred svojih oči. Tako je tudi za nas: važno je, da so oči pri Gospodu in Mariji, da se ne bi izgubili v minljivih stvareh in da bi imeli jasno spoznanje, čisto misel, prava čustva in trdno voljo v odločitvi za Očetovo voljo. Vse mine, le Oče, Njegova volja ljubezni in odrešenja ostane. *V edinosti z Očetovo voljo vsak človek postaja jasen, poenoten, prosojen in najbolj bogat v bogastvu, ki ne mine in ga »molj in rja ne razje-sta«* (prim. Mt 6,20; Jak 5,3)

Frančiškovi sinovi, bratje frančiškani, pa na Sveti Gori služimo Gospodu in Svetogorski Kraljici že 450 let (1565-2015) z vmesnimi prekinitvami, tako kot je tudi sama milostna podoba Svetogor-

ske Kraljice morala kot romarica večkrat zapustiti Skalnico. S presveto Devico Marijo in vami, dragi verniki, Frančiškovi bratje v ljubezni in solidarnosti torej delimo življenjsko pot »tujcev in popotnikov« in se vam zahvaljujemo, da nas na tej poti z ljubeznijo in drugimi darovi podpirate.

Kip sv. Frančiška pred bazliko je na dan province 15. 4. 2015 blagoslovil p. Stane Zore, ljubljanski nadškof in metropolit. Granitni podstavek v obliki križa pa je podaril baziliki g. Vojko Mužina, kamnosek iz Oseka. Na podstavku so na različnih straneh križa naslednji napisi:

- Zahod:
Ob 500-letnici (1514 – 2014)
Slovenske frančiškanske province
- Vzhod:
STRUNJANSKI FRANČIŠEK
KATJA SMERDU
- Jug:
DEUS MEUS ET OMNIA –
MOJ BOG IN MOJE VSE
- Sever:
Ob 450-letnici (1565-2015)
Prihoda frančiškanov na Sveto Goro

RAZŠIRITEV »RUTARJEVEGA« OVINKA

16. marca 2015 je Cestno podjetje Gorica (CPG) je začelo razširjati »Rutarjev ovinek« in najožji ovinek. O tej obnovi so se dogovarjali župan občine Nova Gorica g. Matej Arčon, direktor

CPG in p. gvardijan. Ovinek je bil končan pred Veliko nočjo, drugi zahtevnejši ovinek pa sledi vzponu po trikraljevski kapeli. Upamo, da ga bodo uredili še letos. Dela na niso ovirala rednega prihoda romarjev na Sveto Goro.

V načrtu je tudi nadaljevanje 2. etape kanalizacije in vodovoda do Doma Tau na Sveti Gori. Ta dela so v celotni odvisnosti od evropske skupnosti, če bo podelila sredstva za to. Dogovarjanje pa gre preko župna občine Nova Gorica z ministrico za okolje in prostor v Ljubljani.

NOV PODSTAVEK ZA »MONŠTRANCO«

Peter in Marjana Jakopec, slovenska zakonca iz Amerike, sta Sveti Gori podarila podstavek za izpostavitve Najsvetejšega. Izdelal ga je gospod Peter sam. O sami izdelavi je zapisal: Zakaj sem uporabljal različne vrste lesa?

Zamisel je goreči grm, ki ga je Mojzes videl v puščavi. Kakor Mojzes ni videl Boga, tako ga tudi mi ne vidimo v hostiji. Osnovna podlaga je Bog. Druga razgibana vrsta lesa je človeštvo, ki je dobro in slabo. Bel in črn les. Če pogledate, je sedem plamenov, kar ponazarja božjo celoto. Vrhnji del pa je narejen iz treh vrst lesa, ki predstavljajo Sveto Trojico: Bog oče spodaj, v sredini Sveti Duh in na vrhu Sin. Temen les predstavlja Očeta, bel Svetega Duha in rdečkast Jezusa.

Če pa dobro pogledate, lahko vidite 12 plamenov z enim v sredini, torej 12 apostolov z Jezusom. 7 plamenov je tudi 7 zakramentov.

Zakoncema Jakopec se iskreno zahvaljujemo za podarjen podstavek.

PITNIK

Pridne in ustvarjalne roke kamnoseka Vojka Mužina so isklesale nov pitnik, ki je zagledal luč sveta spomladi 2015, ko bomo proslavljali 450 letnico prihoda bratov frančiškanov na Sveto Goro (leta 1565). Stoji na severni strani bazilike. Pitnik bo v nedeljo, 14. junija 2015, na kronanco, po popoldanski maši ob 16. uri blagoslovil msgr. p. Stane Zore, metropolit in ljubljanski nadškof.

OBNOVA RESTAVRACIJE PRI KRALJICI SVETOGORSKI

Kot smo vas, dragi prijatelji Svete Gore, obvestili že v decembrski številki Svetogorske Kraljice, se zaradi nepredvidenih del (zamenjava dotrajanih električnih in vodovodnih instalacij, zamenjava starega ometa in z novim, polaganje ploščic ...), predvsem pa tudi zaradi finančnega primanjkljaja se obnova restavracije pri Kraljici Svetogorski podaljšuje po vsej verjetnosti v poletje, če ne v jesen 2015. Kdor želi, si lahko, po predhodnem dogovoru s p. Simonom Petrom,

obnovljene prostore ogleda. V tem obdobju so bili narejeni vsi ometi v pritličju (kuhinja s pomožnimi prostori, obe jedilnici in hodniki) ter tudi v prvem nadstropju, kjer bo sedem novih sob. V obeh jedilnicah so bila zamenjana okna in dodana polkna. Kar nekaj je bilo narejenega. To pa za sabo potegne res velike stroške.

V času obnove še vedno deluje TOČILNICA, ki je odprta ob sobotah popoldne in ob nedeljah od 9. do 19. ure, med tednom pa po dogovoru. Poleg pijače lahko dobite sendvič s pršutom ali salamo, Kraljičin ali Urškin zavitek. Novi pridobitvi v zimskem času sta *svetogorček* (kuhano vino) in samostanski čaj. Z veseljem sporočamo, da sta v prostorih, kjer je bila nekdanja prodajalna spominkov, urejeni dve novi stranišči in sicer moško s pisoarjem in kabino s školjko ter žensko oz. za invalide, ki ima tudi previjalno desko za dojenčke.

Dobrodošli v točilnici in hvala za razumevanje zaradi zaprte restavracije.

IZ SAMOSTANSKEGA ŽIVLJENJA IN DRUGO

Popravljanje škarpe na vrtu. Br. Ambrož je s pomočjo g. Kruna iz Solkana in br. Jana Dominika iz noviciat pridno popravljal škarpo, ki podpira vrtno gredice. Poleg tega so zgradili še »bazen« za gosi in prostor za valite mladih gosi, kjer mama goska že skoraj 40 dni sedi ob prijetni straži njenega »izvoljenca« vali nekaj gosjih jajc. Pri tem pazi, da ohranja konstantno temperaturo jajc. Kakšna požrtvovalnost in žrtev materinske ljubezni!

V načrtu je še ureditev stopnic ob škarpi in postavitve kamnite mize s kamnitimi sedeži.

V nedeljo 12. maja 2015 je ob 16.00 pri maši prepeval gospel zbor Bee Geesus. Po sveti maši so zapeli še nekaj pesmi. Poleg tega so imeli ta konec tedna intenzivne pevske vaje za prihodnje koncerte, ki jih pripravljajo v Ljubljani. Bili smo veseli njihovega petja in mladostne živahnosti. Krog vernikov pa se je z veseljem in dolgim ploskanjem zahvalil za priložnostni koncert.

Za praznik »kronance« je vse pripravljeno. Prišel bo msgr. p. Stane Zore, ljubljanski nadškof in metropolit. Bratje so sklenili, da bo cerkev pred praznikom »kronance« in pred Velikim šmarnom celo noč odprta.

Za praznik Vnebovzetja bo med nami g. škof Metod Pirih. Na predvečer Vnebovzetja bo pol ure pred sv. mašo blagoslovil obnovljeno kapelo Pieta (13. postaja križevega pota) in nato bo vodil procesijo v baziliko. K blagoslovu bomo povabili vse, ki skrbijo za urejenost posameznih postaj križevega pota, da se jim zahvalimo. Po maši jih bomo povabili v samostansko obednico na priložnostno pogostitev.

Zbral in uredil p. Mihael S. Vovk

Novice iz kloštra ob Krki

Bogu se zahvaljujemo za 34 birmancev in 39 prvoobhajancev ter za vse njihove družine. Bogu se zahvaljujemo za lepo in doživeto prvomajsko romanje v Assisi. Bil je poln avtobus in več kot polovica romarjev je bilo prvič v tem umbrijskem mestu; med nami je bilo kar 12 otrok. Pridružili so se nam tudi romarji iz Trebnjega in Grosuplja tako, da je bil avtobus čisto pol. Tudi slabo, hladno in deževno vreme nam ni uničilo romarskega razpoloženja. Bogu se zahvaljujemo za izredno uspešno romanje mož in fantov v Laško. Najprej smo se ustavili pred Barbarinim rovom v Hudi jami, nato imeli sv. mašo v župnijski cerkvi sv. Martina. Težko bi pričakovali od 76 mož, da bi izbrali sv. mašo kot vrhunec dneva, saj je večina hrepene pričakovala obisk pivovarne Laško. Ogled je bil zanimiv, čeravno smo uro in pol pričakovali degustacijo, ki je bila po ogledu med samim kosilom. Čudovito okolje gostilne, dobra hrana in dobra družba s petimi glasbeniki (3 harmonike, kitara in trobenta) nas je kar tri ure zadržala skupaj. Popoldan, ko je končno prenehalo deževati smo se podali še v Teharje, si ogledali župnijsko cerkve in poromali v teharski park spomina na vse rajne. Kot pika na i pa so bili še trojanski krofi. Zadovoljni, da mo bili spet skupaj, smo se v večernih urah vrnili domov, odločeni, da gremo na romanje tudi drugo leto. Pred nami je še šmarnično romanje, izlet sodelavce Karitas in drugih, ki so s svojo pridnostjo blizu župniji in samostanu ter ob koncu maja še izlet z župnijskim pevskim zborom. Bogu se zahvaljujemo tudi naš frančiškanski komorni zbor, ki je imel zadnjo nedeljo v mesecu maju zvečer koncert ob 20-letnici delovanja. Bogu smo hvaležni za otroški zbor ki je letos po 14. letih dosegel svoj višek z zborovodkinjo Romano Križman, roj. Žveglič, nečakinjo p. Hieronima. Jeseni je v načrtu nov, prenovljen začetek. Bogu smo hvaležni za nekaj parov, ki so sklenili zakrament sv. zakona. Bogu smo hvaležni za vse krščene; na prvo nedeljo v mesecu juniju smo doživeli svojevrsten rekord, saj je bilo naenkrat krščenih 11 otročičev in tako se je statistiki prevesila v pozitivno. Bogu smo hvaležni za številne ljudi, ki v stiski iščejo osvoboditev v molitvi in pogovoru. Bogu se zahvaljujemo za vse, ki poskrbijo za svoje bolne in trpeče in jim omogočijo srečanje z duhovnikom pred smrtjo; p. Marko ima vsak dan

veliko klicev in dela. Bogu smo hvaležni za mlade, ki na različnih mestih pomagajo, da lahko izpeljemo to in ono akcijo, dogodek ali slovesnost. Bogu smo hvaležni za novi župnijski pastoralni svet (15 je novih in 9 starih članov) in 3 nove ključarje na Velikem Slatniku. Bogu smo hvaležni za zakonske skupine, ki se zadnja leta ob koncu pastoralnega leta dobijo na pikniku. Letos je pričela pri nas delovati še ena zakonska skupina, v katero pari prihajajo iz različnih župni od Krškega do Trebnjega in delajo po programu Danija in Vilme Sitar. Ker pišem ob koncu maja, se Bogu zahvaljujemo tudi za vse šmarničarje, ki so pridno prihajali k šmarnicam; predvsem na naših štirih podružnicah. Letos je bilo šmarnično romanje na Bled.

Bogu smo hvaležni za nočne obiskovalce bo-bre ki so še vedno prisotni ob Krki. Ob mraku jih lahko, če imaš srečo, tudi vidiš. Hvaležni smo Bogu tudi za sedem gosi in dva mačka, ki nam polepšata jutro ali pa kakšne minute preko dneva.

Kar se tiče obnove smo v kloštru za nekaj časa zaključili. Je pa poskrbela »višja« sila za precej nevšečnosti. Na sam slovesni praznik Gospodovega Vnebohoda ob 21.30 je ob udaru strele v zvonik močno počilo, na kar je nastala tema v cerkvi in kloštru. Po pregledu je bilo ugotovljeno, da je uničilo: zvonjenje, ozvočenje, telefonsko centralo, kar nekaj računalnikov ni več delovalo kot bi morali. Pregorele so žarnice in prenehale so delovati varnostne kamere. Ob teh popravilih doma, smo se lotili še velike obnove na podružnici Potov Vrh, kjer bo zamenjano celotno ostrešje na zvoniku, ki bo nato pokrit z bakrom; novo kritino pa bo dobilo tudi ostrešje na cerkvi. Slovesen blagoslov del načrtujemo za Marjetino žegnanje na dan pred njenim godom, v nedeljo 19. julija. Pred 30 leti so bila večja dela na tej podružnici; blagoslov je vodil takratni ljubljanski pomožni škof Stanislav Lenič. Tudi druge podružnice kličejo po večji ali manjši prenovi. Dela ne bo zmanjkalo, upamo, da tudi denarja ne.

Bogu hvaležni za vse dobre ljudi in tudi medsebojno bratsko podporo prav lepo pozdravljamo vse bralce in vabimo na obisk samostana, ki ga objema sanjava Krka.

p. Krizostom

Simpozij o Frančiškovih virih

V letu posvečenega življenja je Frančiškova konferenca pripravila simpozij o Frančiškovih virih, 9. maja 2015, v Ljubljani.

Frančiškovi bratje in sestre smo srečanje začeli s sv. mašo pri frančiškanih na Tromostovju, ki jo je ob somaševanju nekaterih bratov vodil prov. minister frančiškanov p. Marijan Čuden. Nato smo se v procesiji po Ljubljanskih ulicah napotili do minoritov pri sv. Petru.

Na simpoziju so nam spregovorili naslednji predavatelji: p. Milan Holc OFMConv – svetopi-semški viri, p. Metod Benedikt OFMCap – zgodovinski viri in br. Miran Špelič OFM – patri-stični viri. V tej številki lahko preberete prispe-vek prvega predavatelja:

p. dr. Milan Holc OFMConv

BOŽJA BESEDA - »LUČ IN ŽIVLJENJE« ZA SVETEGA FRANČIŠKA

FRANČIŠEK BERE IN PREMIŠLJUJE BOŽJO BESEDO

Uvod

Zadnji dokument Kongregacije za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega ži-vljenja *Pozorno opazujte* med drugim pravi: Za Sv. Frančiška Asiškega je Vodilo »življenje po evangeliju Jezusa Kristusa«. Za Klaro Asiško pa je »način življenja reda ubogih sester /.../ tale: Spolnjevati sveti evangelij našega Gospoda Jezu-sa Kristusa« (8).

Sveti Bonaventura (Janez Fidanza) je zapisal: »To, kar je v Svetem pismu ni sad človeškega pro-učevanja, marveč je nastalo po Božjem razodetju, ki prihaja od Očeta luči, iz katerega je sleherno očetovstvo v nebesih in na zemlji.

Od Očeta se po Sinu Jezusu Kristusu v nas razliva Sveti Duh. Po Svetem Duhu, ki deli in porazdeljuje svoje darove vsakomur, kakor hoče, se nam daje vera in *po veri v naših srcih prebiva Kristus*.

To je pravo gledanje na Jezusa Kristusa, iz ka-terega kot iz vira prihajata trdnost in umevanje celotnega Svetega pisma. Zato je tudi nemogoče, da bi kdo prišel do njegovega umevanja, če mu ni bila poprej vlita vera v Kristusa, ki je luč in vrata in tudi temelj vsega Svetega pisma. Vera je na-mreč temelj, ki daje podlago, je luč, ki usmerja, in vrata, skozi katera vstopamo v spoznanje vseh nadnaravnih razodetij v času našega potovanja Bogu naproti. Vera je tudi merilo modrosti, ki nam je dana od Boga, da bi kdo ne mislil več, *ka-kor se sme misliti, temveč kakor je prav, vsak po meri vere, ki mu jo je Bog dodelil*.

Dobrina ali sad razmišljanja Svetega pisma torej ni karkoli, ampak polnost večne blaženosti. V Svetem pismu so namreč besede večnega ži-vljenja; napisano je bilo ne le, da bi vanj verovali, temveč, da bi tudi dosegli večno življenje, v ka-

terem bomo gledali in ljubili in se bodo v njem spolnile vse naše želje. Ko se bo to zgodilo, bomo zares spoznali vse spoznanje presegajočo vednost ljubezni in bomo tako napolnjeni z vso Božjo polnostjo. In v to polnost nas hoče uvajati Sveto pismo, kakor je zapisal apostol Pavel, še nadaljuje sv. Bonaventura.

»S tem ciljem torej, s tem namenom je treba raziskovati Sveto pismo, ga razlagati in tudi poslušati«, sklene svoje razmišljanje sv. Bonaventura (*Breviloquium*; Prol. Opera omnia 5, 201).

To je tudi glavna značilnost Frančiškovega branja in premišljevanja Svetega pisma.

Frančišek in Sveto pismo

Sveto pismo je Božja beseda, je Božja govorica. Po Svetem pismu se Bog ne le razodeva, ampak tudi »sklanja« nad svoje otroke. Gre za »sestop« (*condescensio*) večne Modrosti, »da bi spoznali neizrekljivo Božjo naklonjenost«. Bog »prilagodi svoj govor« (prim. BR 13); konstitucija BR uporablja izraz sv. Janeza Zlatoustega: *attemperatio*; gr. *synkatábasis* – »prilagoditev«, pa tudi »sestop« ali »sestopanje«; In Gen. 3,8 (hom. 17,1: PG 53, 134). »Po svetih knjigah prihaja svojim otrokom ljubeče naproti in se z njimi pogovarja Oče, ki je v nebesih« (prim. BR 21).

Sv. Frančišek Svetega pisma ni proučeval, sv. Frančišek se ni posvečal posebnemu študiju Svetega pisma, še manj ga je razlagal ali tolmačil; Frančišek ni bil nikoli ekseget, ampak je Sveto pismo prebiral; Božjo besedo je poslušal, jo premišljeval, z njo molil.

Tomaž Čelanski pravi, da se sv. Frančišek Svetega pisma ni učil v šolah in o njem tudi ni imel nobenega strokovnega znanja, ampak je bil o Svetem pismu poučen po Svetem Duhu in po molitvi. Omenja tudi, da je sv. Frančišek z branjem, intenzivnim premišljevanjem in pobožnostjo sprejemal Božjo besedo in si prizadeval, da je lahko obrodila bogate sadove (prim. 2 Cel 102-105).

Nobenega dvoma ni, da je sv. Frančišku Sveto pismo priraslo k srcu. To zgovorno pove naslednja zgodba, ki jo navajam po poročilu sv. Bonaventura: »Nekega dne je sv. Frančišek razdelil svojim bratom po listih besedilo Nove zaveze (preprosto je raztrgal knjigo) – v tistem trenutku edini izvod, ki je bil na razpolago – da bi lahko bratje prebirali in premišljevali Božjo besedo, in bi tako ne motili drug drugega (*Leg. Maior* XI, 1-2; prim. *Leg. Minor* 4,3).

Vrnimo se še za trenutek k besedam dokumenta *Pozorno opazujte*: Za Sv. Frančiška Asiškega je Vodilo »življenje po evangeliju Jezusa Kristusa«. Tako je namreč zapisano tudi v *Nepotrjenem vodilu*, FNPVod I,1. *Potrjeno vodilo* pa se začneja v istem tonu: »Vodilo in življenje manjših bratov je spolnjevanje svetega evangelija našega Gospoda Jezusa Kristusa...« (FPVod I,1).

Med številnimi citati iz Svetega pisma (neposrednimi ali posrednimi, več sto jih je) posebno mesto pripada evangelijem. Med vsemi knjigami Svetega pisma, Stare in Nove zaveze, »so evangeliji upravičeno najodličnejši. So namreč glavna priča – *praecipuum testimonium* – o življenju in nauku učlovečene Besede, našega Odrešenika« (BR 18). In to je veljalo za sv. Frančiška. Frančiškova terminologija o Svetem pismu je »ozka«, »skrčena«, lahko bi rekli celo »omejena«. Izrazi »Biblija, Pismo, Stara in Nova zaveza« so za sv. Frančiška tujek. Poleg izraza »zakon, postava«, ki ga uporabi samo dvakrat, Frančišek najraje uporablja izraz »beseda« (Božja ali Kristusova) v ednini in množini. Neredko pa uporabi preprosto samo izraz »*scriptum est*«. Nenavadno, zato pa značilno je, kako med navdihnjenimi knjigami Stare in Nove zaveze Frančišek razlikuje in izpostavlja samo evangelije, in to v edninski rabi ter brez omembe evangelista ali evangelistov: če jih citira ali aludira na Mt, Mk, Lk ali Jn, ali na dva, tri, ali pa tudi na vse štiri, Frančišek uporablja izključno izraz »Evangelij« ali »Gospod v/po evangeliju«. Le enkrat zasledimo izraz »Mojzesova postava«, in še to posredno, ko citira Hebr 10,28-29 (5 Mz 17,1-6; 19,15): »Če kdo Mojzesovo postavo zavrne, ga po pričevanju dveh ali treh prič brez usmiljenja doleti smrt. Kaj mislite, koliko hujšo kazen bo zaslužil šele tisti, ki potepta Božjega Sina, tisti, ki ima za navadno tisto kri zaveze, s katero je bil posvečen, tisti, ki zasramuje Duha milosti.« V pismu celotnemu redu Frančišek ta citat takole navaja: »Spominjajte se, moji dragi bratje duhovniki, da je pisano v Mojzesovi postavi, kako so po Božji razsodbi brez vsakega usmiljenja umirali vsi, ki so jo že samo na zunaj kršili. Koliko večjo kazen, menite, bo zaslužil, kdor tepta Božjega Sina in ima kri zaveze, s katero je bil posvečen, za omadeževano in sramoti Duha milosti« (17-20). Psalterij pa citira trikrat; dvakrat kot liturgično knjigo: prvič v nepotrjenem Vodilu (3,8), kjer dovoljuje *psalterij* tudi »laikom, ki znajo brati«, in drugič v potrjenem Vodilu (3,2), kjer klerikom naroča, »naj opravljajo molitveno bogoslužje po obredu svete rimske Cerkve, razen *psalterija*. Enkrat pa omenja »psalterij« kot glasbeni instrument (*psalterium*; »harfa« - slovenski prevod hebrejskega izraza *nébel*; prim. Ps 57,9).

Tak način rabe Svetega pisma tudi pomeni, da se Frančišek ni posebej izobraževal v Svetem pismu ali hodil v šole, pomeni tudi njegovo ne preveliko zanimanje za učenost. Poudari pa njegov pristop, približevanje Evangeliju in Svetemu pismu, najbolj po liturgiji. Gre predvsem za pozornost, ki jo je Frančišek posvečal evangeljskim vsebinam, in nenehnemu premišljevanju le-teh, kar je po drugi strani prispevalo k memoriranju - pomnjenju in poenotenju evangeljskih besedil.

Čeprav je Frančišek nadvse cenil in spoštoval pisano Božjo besedo – bodisi posamezne knjige Svetega pisma bodisi liturgična besedila

– pa tudi tisto živo, s katero se je srečeval ob teologih in klerikih, ter jo priporočal in naročal, naj jo častijo in z vsem spoštovanjem sprejemajo, ter je osebno uporabljal psalterij (prim. *Officium Passionis*) ter tudi svojim bratom naročil, naj ga uporabljajo (FNPVod 3,8; FPVod 3,2) tako za osebno kakor za skupno molitev, ima Frančišek le EVANGELIJ za navdihnjeni vir; za temelj svojega lastnega življenja in življenja tistih, ki mu bodo sledili, tako mož kakor žena. Evangelij je vir osebne hoje za Jezusom Kristusom. Dokaze, da je temu tako, najdemo v potrjenem in še prej nepotrjenem Vodilu: »In dokler vztrajajo v Gospodovih zapovedih, ki so jih obljubili po svetem evangeliju in s svojim življenjem, naj vedo, da ostajajo v pravi pokorščini; in Gospod naj jih blagoslavlja« (FNPVod 5,17); »Držimo se torej besed, življenja in nauka in svetega evangelija njega, ki je usmiljeno prosil za nas svojega Očeta in nam razodel njegovo ime...« (FNPVod 22,41); »Vodilo in življenje manjših bratov je spolnjevanje evangelija našega Gospoda Jezusa Kristusa...« (FPVod 1,1); »... da bomo vedno pokorni in podložni tej sveti Cerkvi ter stanovitni v katoliški veri živeli v uboštvu in ponižnosti ter po svetem evangeliju našega Gospoda Jezusa Kristusa, kar smo trdno obljubili« (FPVod 12,4). Omenjeni navedki najdejo svoje potrdilo v Oporoki, kjer pravi: »Ko mi je Gospod dal brate, mi ni nihče pokazal, kaj moram storiti. Toda sam Najvišji mi je razodel, da moram živeti po vzoru svetega evangelija« (FOp 14). Te besede so med drugim tudi nekakšen »dvojček« načina življenja ubogih sester, ko jih spomni: »Ker ste po Božjem navdihnjenju hotele postati hčere in služabnice najvišjega velikega kralja, nebeškega Očeta in ste se zaročile s Svetim Duhom, ko ste se odločile živeti v skladu s popolnostjo svetega evangelija« (FNŽKl 1 – Način življenja za sveto Klaro). To so verjetno odmevi Mt 19,21: »Če hočeš biti popoln, pojdi, prodaj vse, kar imaš, in daj ubogim in imel boš zaklad v nebesih«; pa tudi Mt 5,48: »Bodite torej popolni, kakor je popoln vaš nebeški Oče.«

Ne preseneča torej dejstvo (izjema je le *Officium Passionis*), da so prav evangeliji največkrat omenjeni v Frančiškovih spisih. »Blagor tistemu redovniku, ki nikjer ne najde večjega zadovoljstva in veselja, kakor le v najsvetejših Gospodovih besedah in delih ter z njimi vodi ljudi k ljubezni do Boga v radosti in veselju« (FOpom 21,1-2).

Sv. Frančišek od bratov, preprosto že zato, ker so kristjani, želi in pričakuje, da bi z Božjo besedo vzpostavili nadvse edinstven odnos; da bi bili njegovi bratje dobresedno stopljeni z Božjo besedo. Za kristjana je Božja beseda voda, v kateri plavajo ribe, ali zrak, ki pomaga letati pticam pod nebom; ptice in ribe ne poznajo kemičnih sestavin elementov, kjer čofotajo ali plahutajo, in se tega tudi ne zavedajo, vendar bi jim bilo brez vode in zraka plavanje ali letenje onemogočeno.

»Sveto pismo govori človeški jezik«

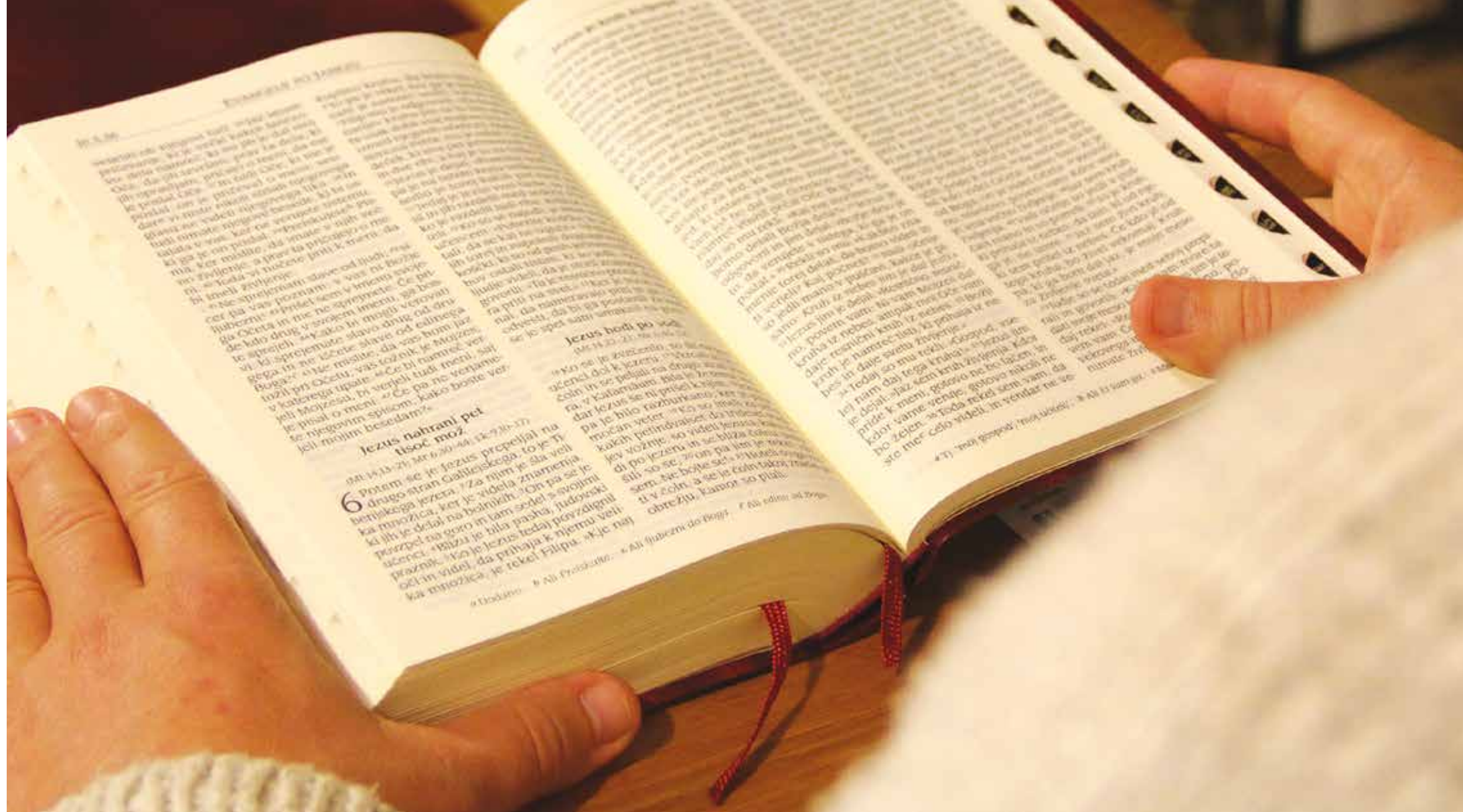
Tako so opozarjali že učenci šole R. Izmaela. »Kajti ta zapoved, ki ti jo danes dajem, zate ni pretežka in ni oddaljena. Ni na nebu, da bi mogel reči: »Kdo se bo za nas povzpел v nebesa, da nam jo prinese in jo da slišati, da jo bomo mogli izpolniti?« Tudi ni onkraj morja, da bi mogel reči: »Kdo se bo za nas odpravil čez morje, da nam jo prinese in jo da slišati, da jo bomo mogli izpolniti?« Kajti prav blizu tebe je beseda, v tvojih ustih in v tvojem srcu, da jo lahko izpolnjuješ.« (5 Mz 30,11-14).

V jeziku, ki spominja na govorico modrostnih knjig (prim. Prg 8,31; Mdr 1,6; Sir 24,11), pravkar omenjeni odstavek potrjuje, da se je Bog po razodetju, ki ga je dal po Mojzesu, približal ljudem (prim. 4,7; 29,28). Lahko ga razumejo in storijo vse, kar Bog pričakuje od njih. V ekonomiji odrešenja ta beseda ni dejavnik med drugimi dejavniki: beseda daje smisel celotni zgodovini do te mere, da je poosebljena. »Trdno je postavljena v nebesih« (Ps 119,89) in razodeva Božjo zvestobo.

Božja beseda po Frančiškovem »gledanju s srcem« tako za nas, njegove brate in sestre, predstavlja obzorje - horizont, ki nas opredeljuje; je kakor »lego kocke«, s katerimi gradimo ta horizont, s katerimi lahko najdemo smisel tega, kar živimo in doživljamo, za kar se večkrat borimo in o čemer sanjamo, načrtujemo, pa tudi zgrešimo.

Anonimni pisec (Anonimus Peruginus) poroča, kako sta prva dva privrženca, Bernard in Peter Catani, nekega dne prišla k Frančišku z željo, da bi se mu pridružila. Navdušen nad njuno željo jima je Frančišek ljubeznivo odgovoril: »Pojdimo in vprašajmo Gospoda, da nam svetuje.« Odpravili so se v cerkev, pokleknil in molili, na koncu pa prosili duhovnika v cerkvi, da jim odpre evangelij. (AnPer FF 1497).

To popolno zaupanje v Božjo besedo, predvsem v evangelijsko besedo, v čisto praktičnih in vsakdanjih stvareh poraja v nas spontano vprašanje: ali je morda Frančišek navdihneno besedilo prilagajal, izkrivljal ali celo sprevračal po nekem svojem predkomprimiranju, po svojem lastnem okusu, če hočete, ali po svoji zamisli in po že vnaprej določenih razumskih vzorcih. Na to vprašanje moramo odgovoriti negativno: Sv. Frančišek ni krojil po svoje tega, kar je črpal iz evangelijev. Čeprav je bil »tešč«, kot je že bilo rečeno, eksegetskih metod, hermenevtičnih načel in tehničnih pripomočkov, ki jih te metode nudijo, je Frančišek zavračal, še več – *a priori* je odklanjal hermenevtiko, ki bi slabila in praznila Božjo besedo s človeško umnostjo. Raje kot da je apliciral na Božjo besedo človeška sredstva, da bi se z njo »uglasil« (postavil na isto valovno dolžino), je ubral, vsaj zdi se tako, pot v popolnoma drugo smer in se je postavil na valovno dolžino Božje - navdihnene besede. Na ta način se je udomačil s »črko« in zaznal »duh«; prepustil se je prepojitju z Besedo, se v njej poučiti, razsvetliti z vso preprostostjo, neposrednostjo in jasnostjo. Tako kot se narava prepusti osvetlitvi od sonca.

Zelo pomenljiv se mi ob tem zdi zložen navedek sinoptične razlage prilike o »sejalcu in semenu« v nepotrjenem Vodilu (FNPVod 22,10-17): »Skrbno se varujemo, da bi ne bili zemlja kraj pota, ali kamnita ali trnjeva, kakor pravi Gospod v evangeliju: »Seme je Božja beseda. Katero je padlo poleg poti in je bilo pohojeno, so tisti, ki poslušajo besedo in je ne razumejo, pride hudič in vzame vsejano v njihovih srcih, in odnese besedo iz njihovih src, da se ne bi po veri rešili. Katero pa je padlo na skalo, so tisti, ki z veseljem sprejmejo besedo, brž ko jo slišijo. Ko pa se začne stiska in preganjanje zaradi besede, se takoj pohujšajo. Ti nimajo korenine v sebi, ampak so nestanovitni, ker verujejo le nekaj časa, v skušnjavah pa odpadejo. Katero pa je padlo med trnje, so tisti, ki Božjo besedo slišijo, pa gredo ter se v skrbah, nadlogah tega sveta in bogastvu in nasladnosti življenja zaduše in ne obrodijo sadu. Katero pa je bilo vsejano v dobro zemljo, so tisti, ki besedo slišijo, razumejo in ohranijo v dobrem in plemenitem srcu ter obrodijo sad v potrpljenju« (prim. Lk 8,11b-15; Mt13,19-23; Mr 4,15-20).

Ta navedek zasledimo potem, ko na začetku poglavja Frančišek oznanja svoj program, pro-

gram za brate in za Red z besedami: »... naš Gospod Jezus Kristus, po čigar stopinjah moramo hoditi« (FNPVod 22,2; prim. 1,2), in vse spodbudi: »Zdaj pa, ko smo zapustili svet, ne smemo delati nič drugega, kakor da izpolnjujemo Gospodovo voljo in da ugajamo Bogu« (FNPVod 22,9).

Ta eskuzivna vnema, »slediti« (hoditi po stopinjah) in ne samo »izpolnjevati Božjo voljo« s sinovskim strahom (ki je različica programa »hoditi po Kristusovih stopinjah«), predpostavlja iskanje in spoznanje Božje volje. In v trenutku, ko Frančišek na široko razvije razlago prilike o sejalcu, poudari, da je to iskanje-spoznanje mogoče samo s pozornim, neprestanim, voljnim in krotkim poslušanjem evangelijske besede, ki je vsejana v kristjana in se uresničuje v tistih, »ki besedo slišijo, razumejo in ohranijo v dobrem in plemenitem srcu ter obrodijo sad v potrpljenju.«

Zaključek

Iz povedanega lahko sklepamo, da je Frančišek z evangelijskim besedilom vzpostavil sicer preprost, vendar neposreden, nepretrgan in

zgoščen dialog. Veliko časa je posvetil premišljevanju evangelija in bil razsvetljen v tolikšni meri, da je razumel njegov pravi smisel in ga v polnosti uresničil v življenju; bil je *vir totus evangelicus*. Frančišek je na tak način hranil življenje svoje vere in tudi življenje vere drugih. Frančiškov dialog z evangelijsko besedo je bil v popolni sintoniji z naukom Cerkve. Kadar koli je pri liturgičnem dogajanju poslušal Besedo in njeno razlago, jo je sprejemal in premišljeval kot živi glas Cerkve. Spoštovati klerike, ki »častijo telo in kri našega Gospoda Jezusa Kristusa«, ter »morajo zbrati in spraviti na častno mesto Gospodova imena in njegove napisane besede, če se le-te znajdejo na nedostojnih krajih,« (prim. 1FPKU 5); ter »spoštovati teologe in tiste, ki oznanjajo najsvetejše Božje besede« (prim. FOpm 13), ne predstavlja samo teoretičnega podatka ali dejstva, temveč je to dolžnost, ki jo je Frančišek čutil do vseh, ki so in bodo v službi Božje besede in evangelija.

Frančišek je bil prepričan, da je Božja beseda resnično »veselje in radost« za vsakogar, ki jo prebira, premišluje, z njo moli in se iz nje hrani.

MATI IN OČE

»Mama« je prva beseda, ki jo zloguje dojenček, večkrat pa tudi zadnja, ko se človek poslavlja. V spominu imam mladega moža, katerega zadnje besede so bile: Smrt je tu, kje pa je moja mati? Če se vprašamo, koliko src ima mati, lahko odgovorimo: Mati ima eno samo veliko srce, polno ljubezni, ki jo je pripravljena vsak hip dati svojim otrokom. Cankarjeva desetica, skodelica kave, sveto obhajilo so samo simboli te materine ljubezni. Pesnik Vergil v pesmi spodbuja: »Začni, ljubi mali, s smehljajem spoznavati svojo mater!« Spomnimo se na Cankarjev roman Na klancu in na Solzice Prežihovega Voranca. To je njegova zadnja knjiga, ki je izšla leto pred njegovo smrtjo (1949). Posvetil jo je svoji materi, na katero je bil silno navezan; to je »mili spomin« na blago mater. Spremno besedo ji je napisal Oton Župančič. Solzice na Koroškem pravijo šmarnicam. Nekega večera je Vorančeva mati rekla: »Oh, kako rada bi nesla jutri v cerkev solzice, pa jih nikjer več ni!« Oče je bil mnenja, da v Peklu pa najbrž so še. »Pekel« je bila odvrtna grapa (globel), kamor se je mali pastirček Voranc vedno bal gnati krave past. To materino željo je slišal, zbral pogum in naslednje jutro tam nabral polno solzic. Vrnil se je na domače dvorišče in po njem se je razlila prelepa svetloba. Sredi te svetlobe je stala mati, prečudovito lepa in vsa ožarjena, kakor prikazen iz nebes. »Planil sem pred njo s polnim naročjem

cvetlic in ji zmagoslavno zaklical: »Mati, mati ... solzice ...!« Župančič se sprašuje: »Ali je mogoče lepše prikazati mater, njeno ljubezen do otroka in otroško ljubezen do nje? Pri nas je znal to samo še I. Cankar.«

Kaj bi rekli pisatelji, ki so povečevali matere, zahtevi, da ne smemo več izpostavljati matere, da ne bi s tem koga prizadeli, npr. otroka, ki ima dva očeta, matere pa ne. Pomislimo na Michelangela in njegovo Pieta, kako mu je uspelo v hladnem marmor vnesti človeško bolečino! Kaj bi rekle slovenske matere? V družini se nas je rodilo sedem otrok, štirje fantje in tri dekleta. Bili smo nič več in nič manj kot normalna družina. Teta je rodila 16 otrok. Nobenega dvoma ni bilo, kdo je kaj: devet deklic in sedem fantov (eden je umrl kot dojenček). Zdaj pa že triletnim otrokom zbuja dvom o lastnem spolu in v šoli oblačijo dečke v obleke deklic in obratno, da bi na osnovi »izkušenj« spoznali svoj spol. Ubogi otroci!

Ne glede na to, na kakšen način je bil kdo spočet, na ljubezenski ali tehnični, ima vsak otrok očeta in mater. In pravico ima poznati svoje biološke starše, če je seveda mogoče. Kako bo posvojen otrok iskal družinsko deblo oz. drevo? Kako pomembni so bili rodovniki pri Judih! Poznamo rodovnik Jezusa Kristusa, sina Davidovega. Čim daljši rodovnik je lahko nekdo navedel, tem uglednejši je bil. Judovski zgodovinar Jožef Flavij našteva svoje prednike za dve sto let in za vsake-

ga navede celo letnico rojstva in zaključí: »Sem odličnega rodu, zato se nasmehnem vsakemu, ki bi me hotel zasramovati.«

Postavlja se vprašanje, ali bomo v jaslice še postavljali sveto Družino; ali bomo še smeli peti: Marija, mati moja ...?

Nastanek človeškega življenja je svet trenutek, saj gre za dejanje, ki presega človeški razum: za novo življenje, ki nima konca. Starši niso želeli mene, saj me niso poznali, želeli so »otroka«, mene je hotel Bog, ki me je poznal, preden sem začel bivati v telesu. Bog je ustvaril človeka po svoji podobi, kot moža in ženo ju je ustvaril in jima naročil, naj bosta rodovitna. To je na prvih straneh Svetega pisma. Srečen otrok, ki raste v urejeni družini! Posvojitve naj bodo samo izjeme, če je pač potrebno. Pa še te naj bodo omogočene le nadomestni materi in očetu, ki bosta vsaj v določeni meri sledila zahtevam dobre vzgoje.

Vsi imamo enako število prednikov ne pa tudi enako število potomcev. Tudi števila let nam roditelji ne morejo določiti; tudi spola si nismo sami izbrali, ne barve las itd. Seveda obstaja želja po potomcih, a za nekatere neuresničljiva. Pa to ne velja samo za to željo!! Naučiti se moramo kljub neuresničljivim željam živeti polno življenje (Dietrich Bonhoeffer). Držati se je treba naravnih zakonov, kajti živeti v nasprotju z njimi je zelo drago. Toliko bolj, če ravnamo v nasprotju z

resnico božjega Razodetja. Otrok je dar in se ga ne da izsiliti. Trgovanje in manipulacija z njim je nedopustna.

S posvojitvijo otrok, ki bi jih dobili istospolni pari, se postavlja vrsta vprašanj: komu bo otrok pripadal, če se bosta dva očeta oz. dve materi razšli? Po kom bo imel priimek? Kako bo otrok imel enako rad dva očeta? Kako ju bo klical, po imenu ali priimku? Kako se bo počutil, če bo med njima prišlo do ljubosumja? Kako se bo najstnik počutil med njima brez lika matere, ko se bo njegovo srce »zganilo« do vrstnic? Kako bo v jaslicah dojemal sveto Družino? Kako mu bo pri srcu, ko bodo v šoli peli (če sploh bodo smeli peti!): »Mamica je kakor sonček, / srček njen je zlat, / kakor žarek, ki posije preko sončnih trat ...« če bo živel med dvema očetoma (ali, kakor naj bi po novem rekli) osebama?

Res bo najbrž teh posvojitvev malo in zato bo toliko bolj čudno, če bomo morali zaradi teh primerov toliko stvari spremeniti (menda tudi osebne dokumente), da otrok ne bomo prizadeli. Kako ljubkovalno otroci rečejo »mami«, »oči« ali ponekod »mamika«! Podoba matere je sveta!

Da, za otroke gre! Tudi ne smemo enačiti zveze moža in žene z zvezo dveh oseb, bodisi moškega ali ženskega spola, ker to ni enako!

P. Zdravko

LOKALNA SAMOOSKRBA S HRANO

(Polje, kdo bo tebe ljubil?)

Kako uresničiti zahtevo, da bi se v čim večji možni meri oskrbeli sami z doma pridelano zdravo in kakovostno hrano? To ni skrb samo ministrstva za kmetijstvo, ampak vsake družine in celo posameznika. Pridelati čim več hrane, jo racionalno trošiti in čim manj zavreči. To pa je stvar, ki zadeva našo miselnost, navade in način življenja ter etičnega obnašanja. Tendencia današnje potrošniške družbe pa je: veliko proizvesti, potrošiti in zavreči. »Moderni življenjski slog narekuje: vsak človek družbe mora kupovati, uporabljati, pojesti, zapraviti, uničiti in zavreči zadostno količino blaga in uslug« (H. Požarnik). Naša država je še leta 1992 pridelala 80% svoje hrane, zdaj pa menda v povprečju le še 40%.

Človek se zdrzne, ko sliši, da je med nami vedno več ljudi pod pragom revščine in tako vedno več lačnih. So pa seveda tudi razlike glede revščine; revni si pač ne more privoščiti dragega potovanja, letovanj, smučanja v tujini, ni pa vsak tudi lačen. Seveda bomo tudi lačni, če bo vedno več neobdelane zemlje in če bomo še naprej krčili in uničevali naravno okolje.

Res je, da smo veliko zemlje žrtvovali za moderne ceste, trgovske centre, skoraj neomejena parkirišča, vedno nova in večja športna igrišča. Mnogo njiv je nedostopnih zaradi hitrih cest in obvoznic. Do sveta se obnašamo tako, kakor da imamo v prtljažniku še enega! Človek kar pozablja, da se sveta ne da povečati. V Svetem pismu beremo: »Gospod Bog je vzel človeka in ga postavil v edenski vrt, da bi ga 'obdeloval in varoval'« (1 Mz 2,15). S kakšno odgovornostjo bi morali ravnati z zemljo! Za vsak meter gre. Koliko je goščav celo prav blizu mest, tudi okoli Ljubljane! Kljub vsemu imamo še vedno veliko plodne zemlje, le »obdelovati« jo je potrebno. Ne le strnjena polja, tudi manjše površine, zaplate in vsak vrt ob hiši nam lahko veliko da z umnim ravnanjem in s pridnimi rokami. Zlasti če vidimo poleg koristi še veselje, ko lahko na svojem vrtu (ali pa najetem) natrgamo svoj fižol, nakopljemo krompir, obe-

remo paradižnik ... Čemu vse to kupovati, uvažati iz daljnih dežel, svoj vrt pa pustiti grmovju in sredi svoje ne posejane njive tarnati, da nam kruli v praznem želodcu! Morda smo vrt zasadili z okrasnim grmičevjem in uredili zelenice za lep pogled, a želodec od tega ne bo potešen. Če bi vso možno obdelovalno zemljo izkoristili (njive, travnike, sadovnjake, vinograde ...) in če bi pošteno in pravično sodelovali pridelovalci, trgovci in potrošniki, da bi bila pot od njive do mize čim krajša ... bi bilo hrane dovolj za vse in lačnih med nami ne bi bilo. Še za izvoz bi je bilo. Res pa je, da brez dela ne bo šlo.

Še imamo delovne ljudi in zato pokošene tudi prav strme travnike, posejana polja, okopane vinograde, neokrnjeno naravo in možnosti za turizem; žal pa je veliko zemlje opuščene in vedno več nezaposlenih. Kmete bi bilo treba podpreti, da se bodo lažje odločali med službo in kmetovanjem v prid slednjega. Kmetje pa bi morali tako ravnati, da jim bomo potrošniki verjeli, da so pridelki zdravi in kakovostni. Ljudem bo treba pač dopovedati, da za nas ne bo nihče delal in da ni dovolj, če »slovenski zajtrk« ponudimo le tu in tam. Potreben je tudi zdrav ponos. Prežihov Voranc opisuje svojega očeta, ki je leta 1911 kupil manjšo kmetijo, po kateri je dolgo hrepenel; kako je bil ponosen, ko je prvič oral svojo njivo! Ne poznam tovrstnih predpisov EU, vendar je težko razumeti, da je kmet tako omejen in odvisen od tega, kaj in koliko sme pridelovati določene kulture in kdaj ne sme kositi svojih travnikov, da ne bi ogrožal živalskega sveta. Ni razumno hrano uvažati bogvedi od kod, pred nosom pa imeti vedno več opuščene zemlje in tožiti, da je vedno več ljudi pod pragom revščine in vedno več lačnih med nami. Slomšek je pred 160 leti sklenil: »Svojo zemljo bom čimbolj vzorno obdeloval, da bo dajala kakor najbolje negovan vrt. Samo tako bom ostal samostojen in nikomur podložen.« Polje, kdo bo tebe ljubil?

P. Zdravko Jakop

HIPOKRAT IN DIDAHE

(Podobnosti)

Hipokrat (460 – 377 pred Kristusom), najpomembnejši zdravnik antične dobe, je najbolj znan, po prisegi, ki vsebuje še danes veljavna načela o moralnem liku zdravnika. Didahe' pa je eden najdragocenejših starokrščanskih spisov - Nauk dvanajstih apostolov. Nastal je konec 1. stol. po Kristusu. V njem sta nakazani dve poti: Pot življenja in pot smrti.

Hipokrat v svoji prisegi obljublja: »... da ne bom nikoli nikomur – tudi ko bi me prosil – zapisal smrtne droge ali ga z nasvetom napeljeval na tako misel; prav tako ne bom nobeni ženski dal pripomočka za uničenje telesnega ploda ...« Poleg tega se zavezuje, da bo ravnal pošteno in da bo, kamorkoli bo klican, ravnal samo v korist bolnikov, ne pa iskal svojih koristi; da se bo vzdržal spolnosti tako z ženskami in moškimi, svobodnimi in sužnji. Dotika se torej splava in evtanazije ter etičnosti v svojem humanem poklicu in podkupljivosti. (Le kaj bi danes rekel, ko je splav uzakonjen, ko izsiljujejo evtanazijo, poroke istospolnih oseb in ko se tudi v zdravstvu sliši o korupciji?)

Tudi v spisu Didahe' najdemo podobne nauke, saj v »poti življenja« povzame deset božjih zapovedi, ko izpostavi: »Ne ubijaj, ne prešuštvuj, ne zapeluj dečkov, ne nečistuj, ne kradi, ne čaraj, ne zastrupljaj; ne uničuj otroka v materinem telesu in rojenega ne mori ...« Poudarek je na nedotakljivosti življenja. Zameta splav, evtanazijo in pedofilijo. Kljub časovni razliki nastanka omenjenih načel – prvi v grškem okolju, drugi v judovsko/krščanskem, so si načela v glavnem enaka.

Zgodovina že pozna posledice ravnanja, ko ta načela niso upoštevana. Zgodovinarji so si dokaj blizu v mnenju, da rimsko cesarstvo l. 476 ni propadlo zaradi vpadanja Germanov, ampak zaradi izprijenosti in moralne gnilobe. Razlogi so bili naslednji: razkroj tradicionalnih vrednot in morale, stagnacija gospodarstva, birokratski despotizem, izčrpana vojska, upadanje števila prebivalcev, visoki davki, beg z dežele v mesta, politična brezbriznost, razsipnost vlade in diskriminacija narodnih manjšin. (Evropska unija bi se morala iz tega kaj naučiti!) Rimski zgodovinar Tacit, ki je napisal knjigo Germania, ugotavlja razlike med Rimljani in Germani: rimske žene so bile neplodne zaradi razkošja in nemoralnega življenja, medtem ko so žene pri Germanih živele v »disciplini in čistosti«. Pri njih zakonskih ločitev skoraj

ni bilo. Če pa je do kakšne že prišlo, je bila za to dejanje določena huda kazen in takoj izvršena. Omejevati število otrok ali novorojenega umoriti je veljalo za zločin, ki ga je bilo treba najstrožje kaznovati.

V Stari zaveze beremo: »Gospodu je bilo žal, da je naredil človeka na zemlji, in bil je žalosten v svojem srcu. Rekel je: Izbrisal bom človeka, ki sem ga ustvaril, s površja zemlje, ljudi in živino, laznino in ptice neba, kajti žal mi je, da sem jih naredil« (1 Mz 6,6-7). In vendar Bog z vesoljnim potopom ni vsega uničil (kaznoval je greh, pravičnega pa je rešil). Zavezal se je: »Ne bom več preklel zemlje zaradi človeka, kajti mišljenje človekovega srca je hudobno od njegove mladosti. Ne bom več udaril vsega živega, kakor sem storil« (1Mz 8,21). Noe je bil v vesoljnem potopu rešen, prav tako Lot iz mest Sodome in Gomore, ki sta bili zaradi zablod uničeni (prim. 1Mz 18,17- 19,29).

V Novi zavezi je nastopil apostol Pavel (sodobnik rimskega zgodovinarja Tacita), ki zatrjuje, da je bila postava potrebna, in jo utemeljuje: »Vemo, da je postava dobra, če se je kdo prav drži in če se zaveda, da postava ni dana za pravičnega, ampak za nepostavne, za nepokorne, za brezbožne in grešne, za nesvete in posvetne, za ubijalce očetov in mater, za morilce, za nečistnike, za homoseksualce, za trgovce z ljudmi, za lažnivce, za krivoprisežnike in za vse drugo, kar nasprotuje zdravemu nauku« (1 Tim 1,8-10). Korinčanom grozi: »Ne dajte se zavesti! Ne nečistniki ne malikovalci ne prešuštniki ne moške vlačuge ne obrekljivci ne roparji ne bodo deležni Božjega kraljestva« (1 Kor 6,9-10). Pusti pa jim odprta vrata do rešitve: »In taki ste bili nekateri. Toda bili ste umiti, posvečeni ste bili, opravičeni ste bili v imenu Gospoda Jezusa Kristusa in v Duhu našega Boga« (1 Kor 6, 11).

Kljub temu da je bilo Bogu žal, da je človeka ustvaril, ga ni zavrgel, ampak ga je vedno znova reševal in ga s peto božjo zapovedjo zavaroval od spočetja do naravne smrti. Vsakemu so odprta vrata do zveličanja, pa naj nosi v sebi takšno ali drugačno nagnjenje. Bog je »milostljiv in usmiljen«. »Blizajmo se torej z zaupanjem prestolu milosti« (Heb 4,16).

P. Zdravko

